

AU Aarhus/Herning

SUMMARISK

RETTEVEJLEDNING (MED RØDT)

En rettevejledning er - som navnet siger - en vejledning til lærere og censorer og tjener også til at sikre, at karaktergivningen sker på et ensartet grundlag. En rettevejledning er altså ikke primært en besvarelsesvejledning, til brug for de studerende, men selvfølgelig kan en rettevejledning også være en vejledning for en studerende, som har arbejdet med besvarelsen af en given opgave. Yderligere bemærkes, at der i overskriften til rettevejledningen står, at den er "summarisk".

HD 1. del

ERHVERVSRET

Skriftlig eksamen, 6. januar 2020

Varighed: 4 timer

Alle skriftlige hjælpemidler er tilladte

Vejledende vægtning:

Opgave 1: 30%

Opgave 2: 35%

Opgave 3: 35%

Den angivne vægtning er vejledende og har alene til formål at angive, hvordan eksaminanderne kan disponere eksamenstiden.

Opgave 1

Herreekviperingshandler Egon Olsen, der siden 1997 havde drevet herretøjsforretning med meget stor succes i Aarhus midtby, kom i slutningen af 2019 ud for følgende mere eller mindre ubehagelige hændelser.

Hændelse 1: Egon Olsen havde den 22. oktober 2019 købt et nyt kasseterminalsystem for kr. 298.000 eksklusivt moms hos Benny Bertelsen, som drev Københavns førende forretning inden for IT m.v.

Egon Olsen betalte kasseterminalsystemet kontant ved bestillingen den 22. oktober 2019.

Det var aftalt mellem parterne, at kasseterminalsystemet skulle leveres fredag den 6. december 2019 franco Ryesgade 6, 8000 Aarhus C. Sælger skulle så mandag den 9. december komme til Aarhus for at samle, installere, afprøve og idriftsætte terminalsystemet.

Den 6. december hen på formiddagen overgav transportfirmaet GLS 3 kasser med terminalsystemet til Egon Olsen. De tre kasser blev henstillet på Egon Olsens lager, som befandt sig i en særskilt bygning i gården ca. 20 meter fra selve tøjforretningen.

Søndag den 8. december tidlig morgen kl. ca. 03.00 udbrød der brand i lagerbygningen. Allerede kl. 10.00 kunne politiets brandteknikere fastslå, at branden var påsat, og kl. ca. 16.00 samme dag blev pyromanen anholdt og sigtet for brandstiftelse.

Søndag eftermiddag ringede Egon Olsen til Benny Bertelsen for at fortælle om branden og meddelte, at Benny derfor ikke behøvede at komme til Aarhus næste dag. Desuden udtalte Egon Olsen, at han ville have sine penge tilbage, fordi kasseterminalsystemet aldrig ville komme til at fungere, og fordi han nu ville købe et kasseterminalsystem hos en lokal forhandler i Aarhus.

Egon Olsen tilføjede til sidst, at det måtte være en smal sag for Benny Bertelsen at få dømt pyromanen til at betale erstatning for det ødelagte anlæg. Benny Bertelsen svarede straks, at han ikke var enig i Egons bedømmelse af situationen og ville tale med sin advokat først i næste uge, og tilføjede, at han selvfølgelig ikke kom til Aarhus mandag morgen.

1.1. Du bedes udfærdige et notat, som beskriver den juridiske situation for Egon Olsen og Benny Bertelsen.

Handelskøb § 4, genus § 3, prænumerationskøb, leveringsklausul Franco § 65. Inspireret af UfR. 1910/518 H.

Levering har fundet sted på francostedet, hvorfor risikoen er gået over på køber, § 17, stk. 1, selv om terminalsystemet endnu ikke er samlet eller sat i drift. Sælger - Benny Bertelsen - kan således afvise købers ønske om, at sælger skal tage slagsmålet med pyromanen, endsiges at handlen kan hæves, og køber kan således ikke få sine forudbetalte penge retur.

Hændelse 2: Egon Olsen købte - efter at hans to døtre på 5 og 7 år havde plaget gennem lang tid - den 13. august 2019 en 10 uger gammel Labrador hundehvalp af Louise Sørensen, som drev en af Danmarks største hundekenneler i landsbyen Borris i Vestjylland. Egon Olsen betalte kr. 12.000

kontant for hvalpen ved afhentningen den 13. august 2019. Hvalpen var allerede fra fødslen navngivet Makker.

I løbet af oktober måned konstaterede Egon Olsen, at hunden havde besvær med at gå og helst ville ligge ned hele tiden, hvorfor Egon Olsen konsulterede sin egen dyrlæge den 28. oktober. Dyrlægen kunne straks fastslå, at hunden dels led af osteochondrose (en alvorlig forstyrrelse i bruskdannelsen - og meget smertefuldt for hunden) dels hoftedysplasi (en alvorlig arvelig lidelse, hvor hoftedet bliver ustabil). Dyrlægen kunne kun anbefale, at hunden blev aflivet. Dette skete den 4. november, efter at to uvildige dyrlæger i mellemtiden - med sikkerhed - havde konstateret samme sygdomsbillede, nemlig de to nævnte medfødte sygdomme hos hvalpen.

Egon Olsen krævede af denne grund købet annulleret, sine penge retur samt erstatning for sit tab og derved for de udgifter, han havde afholdt til dyrlæge og foder.

Louise Sørensen afviste Egon Olsens krav først og fremmest, fordi han havde klaget for sent, dernæst fordi hun intet kendskab havde til hundens to lidelser. Hunden var blevet tilset af en dyrlæge 17 dage efter dens fødsel - 4. juni 2019 - og dernæst i slutningen af juli måned, uden at dyrlægen havde bemærkninger.

Endvidere var hun af den opfattelse, at hundens skader var opstået på grund af for hurtig opvækst som følge af Egon Olsens overfodring af hunden. Ingen af de dyrlæger, som havde tilset hunden, havde haft bemærkninger om overfodring.

1.2. Hvorledes skal opgøret mellem de to parter løses?

Der er tale om et forbrugerkøb, § 4a, afhentningskøb, § 9, specieskøb, kontantkøb. Inspireret af UfR 2014/ 3715 H.

Hvornår anses en mangel at foreligge på tidspunktet for risikoens overgang, § 77a, stk. 1. De to mangler er medfødte, sælger hæfter således som udgangspunkt for manglerne, som også må anses som væsentlige, § 77a. og § 78, og §§ 75a og 76.

§ 77a, stk. 3, formodningsregelen, skal bruges her, dvs at der er omvendt bevisbyrde, som sælgeren ikke kan løfte. Køber har reklameret til tiden, § 81. Køber kan således hæve og få sine penge retur.

Køber forlanger negativ kontraktinteresse, men kan ikke få erstatning, fordi det ikke er godtgjort, at sælgeren kendte eller burde kende til de to lidelser/mangler, Kbl. § 80, stk. 1, nr. 3.

Opgave 2

John Jacobsen var uddannet IT-programmør og blev både på arbejdet og i privatlivet involveret i nogle uheldige hændelser.

John Jacobsen er ansat i IT-firmaet ”IT-LØSNINGER TIL TIDEN”, som ligger i Aarhus. Anders Andersen er ejer af firmaet. John Jacobsens opgave er at udvikle og især sælge IT-løsninger til virksomheder inden for møbelindustrien. John Jacobsen har arbejdet i virksomheden i 17 år og er et meget kendt ansigt i møbelindustrien.

John Jacobsen arbejder 2 dage om ugen hjemmefra og har i den anledning fået stillet en Apple MacBook Pro, 16 tommer til rådighed til hjemmebrug. De øvrige 3 arbejdsdage i ugen besøger han kunder i møbelindustrien for at sælge IT-løsninger.

Hændelse 1: John skal på efterårsferie i uge 42. Rejsen går til New York, men John har likviditetsproblemer og beslutter sig derfor for at indrykke en annonce i "DAGBLADET". Annoncen lyder således: "Apple MacBook Pro, 16 tommer til salg for 15.000 kr. Henvendelse til John Jacobsen, tlf. 12345678."

Annoncen er i "DAGBLADET" lørdag den 4. oktober, og allerede søndag den 5. oktober er Apple-anlægget solgt og overgivet til Kirsten Pedersen for 13.500 kr.

Da John den 21. oktober kommer hjem fra New York, er hans økonomi yderligere anspændt, og John beslutter derfor torsdag den 24. oktober at fortælle sin chef om salget af Apple-anlægget.

Chefen ønsker anlægget returneret fra Kirsten Pedersen.

2.1. Du bedes udarbejde et notat, som beskriver parternes retsstilling.

Annoncen i avisen lørdag er en opfordring til at gøre tilbud, § 9. Endelig aftale indgås søndag, §§ 1 og 7.

John har maskinen til låns som en arbejdsmaskine. Hans almindelige stillingfuldmagt til at sælge IT-løsninger til møbelfabrikanter rækker ikke til at sælge arbejdsgivers løsøreeffekter. Han handler således helt og aldeles uden for fuldmagten. Han bryder tillidsforholdet i et betroelsestilfælde, se lærebogen side 284.

Spørgsmålet er således om Kirsten kan beholde maskinen (ekstinktion) eller maskinen skal retur til arbejdsgiveren (vindikation).

I betroelsestilfælde (lån, leje, deponering) gælder reglen om vindikation, jf. D.L. 5.-8.-12., se lærebog side 284.

Hændelse 2: Den 9. september 2019 sendte John Jacobsen tilbud til Faster Møbelfabrik, som ejedes af Peder Toft, med følgende ordlyd: "Tilbud på komplet regnskabssystem med hard ware kr. 178.500,00 ekskl. moms. Leveret cif Faster Møbelfabrik, Højdevej 7, Faster, 6900 Skjern, installeret, prøvekørt og idriftsat senest den 2. december 2019. Acceptfrist senest den 23. september 2019 kl. 12.00."

John Jacobsen havde gennem årene adskillige gange handlet med Peder Toft og ligeledes besøgt møbelfabrikken i Faster mange gange, ligesom han kendte Peder Toft som en mand, der gik meget op i priser, kvalitet og value for money.

Peder Toft svarede på tilbuddet den 17. september med en mail med følgende ordlyd: "Tak for tilbuddet, som jeg gerne vil gøre brug af. Af den medsendte fyldige beskrivelse fremgår, at regnskabssystemet passer perfekt til vores virksomhed, men det ville være skønt, hvis prisen var 80.000 kr. lavere. Endvidere reguleres vores indbyrdes forhold af den danske Købelov fra 1906."

John Jacobsen var stærkt irriteret over Peder Tofts skrivelse, fordi han ikke kunne gennemskue, hvad Peder Toft egentlig ville. Han konsulterede sin chef, Anders Andersen, som også opfattede Peder Tofts skrivelse som irriterende og usædvanlig i forretningslivet. John og Anders besluttede sig for at "sylte" sagen, og dermed intet foretage sig.

Den 2. december ringede Peder Toft til John Jacobsen for at rykke for levering og installation af regnskabssystemet. John svarede, at han og Anders Andersen var af den opfattelse, at ingen aftale var indgået på grund af Peder Tofts besynderlige svar af 17. september. Den opfattelse delte Peder Toft ikke og meddelte, at han straks ville lade sin advokat se på sagen.

2.2. Du bedes udarbejde et notat, som beskriver parternes retsstilling.

Handelskøb § 4, genus § 3, CIF, Kbl § 63, omkostningsklausul, leveringssted første fremmede fragtfører, § 10, hvor risiko og omkostninger går over på køber.

Eksaminanden bør også redegøre for tilbud og svar på tilbud, bindingstidspunkter etc.

"Accepten" er sådan set rettidig, men er det overhovedet en accept? Ret beset er det et afslag, som binder afgiveren, når det kommer til modtagerens kundskab, § 5. Den første del af udsagnet "men det ville være skønt, hvis prisen var 80.000 kr. lavere", er således at betragte som et afslag. Peder Toft kan således ikke kræve regnskabssystemet leveret p.g.a. afslaget.

Nogle få studenter vil måske diskutere uoverensstemmende accept i stedet for afslag. Dette skal tælle positivt.

Bemærkningen: "Endvidere reguleres vores indbyrdes forhold af den danske Købelov fra 1906", må ikke kategoriseres som en uoverensstemmende accept. Denne tilføjelse siger blot, hvad der altid er gældende ret som deklatorisk regel i forbindelse med køb af løsøre.

Hændelse 3: John Jacobsen læste fredag den 6. december en helsidesannonce i "DAGBLADET", at herretøjsforretningen "VELKLÆDT", som var ejet af Carsten Christensen, afholdt vinterudsalg i dagene 9., 10. og 11. december. Udsalget startede den 9. december kl. 9.00.

John Jacobsen udså sig (gennem annoncen) allerede den 6., at der på udsalget var en læderjakke i en helt fantastisk lettere gul farve, som var nedsat fra 6.800 kr. til 2.800 kr.

John Jacobsen besluttede sig for at ville købe jakken og begav sig derfor mandag den 9. december om morgenen kl. 05.00 til herretøjsforretningen. Ved ankomsten var der allerede ankommet to udsalgs-kunder, men John Jacobsen var godt tilpas med at være nummer 3 i køen, og at jakken var udstillet i butiksvinduet.

Præcis kl. 9.00 kom Carsten Christensen ud af forretningen og oplyste, at udsalget nu var i gang, og i samme sekund råbte John Jacobsen til Carsten Christensen, at han ønskede at købe den gule jakke til 2.800 kr.

Carsten Christensen sagde, at John Jacobsen måtte vente med at afgive ordre, til han var kommet ind i forretningen. Dette var John Jacobsen ikke enig i og fastholdt, at det var ham, som havde købt jakken.

2.3. Du bedes udarbejde et notat, som beskriver parternes retsstilling.

Annoncen er en opfordring til at gøre tilbud, § 9, som ikke binder forretningen. Selve vinduesudstillingen anses som et tilbud, der binder sælgeren, når det kommer til køberens kundskab. Sælgeren er altså bundet, når John Jacobsen har set og forstået tilbuddet - vinduesudstillingen, Aftl. §§ 1 og 7.

Sælgeren har åbnet udsalget og i samme sekund accepterer køberen tilbuddet på jakken. Sælgeren er således endeligt bundet på dette tidspunkt, §§ 1 og 7.

Opgave 3

Den meget kendte billedkunstner Mads Johnsen, som boede på Fanø, drev et stort galleri på øen, hvor også hans atelier lå. Mads Johnsen havde i "Jyllands-Posten" i begyndelsen af november måned indrykket annoncer om den kunstudstilling, som Mads Johnsen afholdt i sit galleri i perioden fredag 15. november 2019 til og med søndag den 29. december 2019.

Mads Johnsen var først og fremmest kendt for sine farverige malerier, men arbejdede også med figurer i gips og bronze. En figur i gips var med på udstillingen. Den var opstillet på en sokkel midt i udstillingsrummet. Figuren stod på en sokkel uden at være fastgjort til soklen, men selve figuren havde tre "støttebensagtige gevækster", som holdt den 45 kg tunge figur oprejst. Figuren havde en højde på 120 cm. På væggene i udstillingslokalet var ophængt malerier. Fra sydvæggen og hen til figuren var der ca. 2.25 meter. Figuren var navngivet "Sulten araber".

På åbningsdagen - den 15. november - havde den meget kunstinteresserede pensionerede lektor i oldtidskundskab - Christian Krogh, tidligere Ribe Katedralskole - indfundet sig. Han gik interesseret rundt i udstillingslokalerne, og især et af Mads Johnsens billeder på sydvæggen havde vakt lektor Kroghs interesse. Krogh beså billedet fra alle sider og ville prøve at bese det på afstand, så han trådte nogle skridt tilbage, og pludselig kom han for tæt på den høje og skrøbelige gipsfigur, som væltede, ramte gulvet og gik i mange stykker. Gipsfiguren havde Mads Johnsen prissat til 26.000 kr.

Christian Krogh gik straks efter uheldet hen til Mads Johnsen og fortalte, hvad der var sket. Krogh var af den opfattelse, at han ikke skulle betale erstatning, mens Mads Johnsen klart mente, at dette måtte være tilfældet, også fordi hans advokat for flere år siden havde sagt til ham, at "udstillingsgæster som begår culpa, skal betale erstatning."

3.1. Du bedes udarbejde et notat, som beskriver parternes retsstilling.

Inspireret af UfR. 1978/399 Ø. Erstatning uden for kontrakt, culpa, hændeligt eller simpel uagtsomhed, egen skyld, accept af risiko, egen uforsigtighed, skrøbelig figur.

Diskussionen er afgørende – ikke resultatet. I dommen frifindes gæsten.

Ud over at være kunstner og gallerist driver Mads Johnsen også Fanøs eneste Diner Transportable virksomhed, med 6 ansatte, herunder en chauffør, som bringer al maden ud til kunderne. Mads Johnsen har flere virksomheder som kantine-kunder, ligesom mange af øens enlige pensionister får bragt middagsmad ud hver dag. Fredag den 13. december sker følgende ulykker:

Ulykke 1: Chaufføren - Erik Eriksen - står ud af bilen for at aflevere en stor kasse med frokostplatter til personalet i Fanø-Smedeforretning. Uheldigvis glider Erik i nogle hundeeskrementer, som ligger under nogle tørre blade med det resultat, at den tunge stålkasse rammer en parkeret bil – ejet af Ingolf Iversen -, som skades for ca. 12.500 kr. Ingolf kræver erstatning. Der var ikke tegnet kaskoforsikring på bilen.

Erstatning uden for kontrakt. En hændelig skade, som Erik Eriksen ikke kan gøre for. Arbejdstageren er herefter ikke ansvarlig efter culpereglen, hvorfor der heller ikke er arbejdsgiveransvar D.L. 3.-19.-2. Iversen må selv bære tabet.

Ulykke 2: Ved næste kunde skal Erik Eriksen aflevere to store stålkasser med mad. Den ene stålkasse anbringer han på det alleryderste af bilens køler. Mens han er inde hos kunden med kasse 1, falder kasse 2 ned af bilens køler og slår hundehvalpen Balder ihjel. Balders ejer - Bjarne Bertelsen - vil have 12.000 kr. i erstatning; den pris han betalte for 8 dage siden, da han købte hvalpen.

*Erstatning uden for kontrakt. Arbejdstager har formentligt – ved at stille kassen **alleryderst** på køleren – handlet simpelt uagtsomt, ligesom der er årsagsforbindelse og adækvans og ingen egen skyld hos skadelidte. Arbejdstager er således ansvarlig ligesom betingelserne i D.L. 3.-19.-2. også er opfyldt, vil arbejdsgiver ifalde ansvar. Eal § 23 bør også nævnes og diskuteres.*

Ulykke 3: Den tredje kunde er pensionist Marius Madsen. Erik Eriksen afleverer altid den lille madkasse inde i køkkenet hos Marius. Netop denne dag ligger et brev fremme på køkkenbordet fra Politidirektøren i Esbjerg. Erik Eriksen når at se, at der er tale om en sigtelse rettet mod Marius Madsen for uterlighed og anden seksuel forulempelse af småpiger og kvinder på Søndre Strand. Da Erik Eriksen har fået fri fra arbejde, ringer han til Marius og siger, at Marius skal betale Erik 6.000 kr., hvis Marius vil undgå skandalisering på Fanø. Marius er dybt rystet over telefonsamtalen og spørger dig om, hvad han skal gøre, og hvad Erik har gang i.

Arbejdsgiver kan ikke gøres ansvarlig, fordi Eriks (psykiske) trussel ikke står i forbindelse med arbejdets udførelse. Eriksens handling må også karakteriseres som abnorm.

Forholdet Erik/Marius: Erik gør sig skyld i psykisk ulovlig tvang Aftl. § 29. Marius bindes ikke, fordi løftemodtager (Erik Eriksen) er i ond tro. Marius kan gardere sig mod tvangen ved at indgive politianmeldelse mod Erik.

3.2. Du bedes udarbejde et notat, som beskriver Mads Johnsens, Erik Eriksens, Ingolf Iversens, Bjarne Bertelsens og Marius Madsens retsstilling.